

Furusundsleden

Skärgårdsstiftelsens årsbok 1997

LÄST AV KARIN VIRGIN

Skärgårdsstiftelsens årsböcker brukar innehålla mycket spännande läsning för den som är intresserad av kulturmiljöer i Stockholms skärgård. Varje år väljs ett område av skärgården som artiklarna kretsar kring och i år har man valt Furusundsleden. Denna led har i hundratals år varit, och är fortfarande, den dominerande segelleden från Vaxholm och norrut.

Några axplock bland de många läsvärda artiklarna är bl a *Skärgården – en skattgömma* av Bert Westenberg på Sjöhistoriska museet, som bl a berättar om och beskriver ett femtontal vrak i området. Evert Wallert har skrivit artikeln *Storfrämmande på skäret*

som handlar om den dag i juni 1836 när ångskonerten *Solide* fick maskinfel och tvingades till ett uppehåll vid sjökrogon på Granhamn. Ombord på *Solide* denna dag fanns en hel del fint folk, bl a ångfartygsindustrins skapare, Samuel Owen.

Ryssarnas härjningar i skärgården 1719 berörde även Furusundsleden och Andreas af Malmberg berättar om hur det gick

till när Östanå slott anfölls och brändes av tusentals ryska soldater i snabba galärer.

En av de artiklar som jag själv tycker är mest spännande är *Kapelskäret – djungel eller kyrkogård* av Johan Ahlbom. Vem kunde tro att denna lilla oansenliga holme, som ligger utanför den stora hamnen för finlandstrafiken, gömmer så många intressanta kulturhistoriska lämningar. Här finns t ex en kolerakyrkogård för de som dog på karantänstationen på Fejan i närheten och dessutom släkten Ridderstads familjegrav. På 1220-talet grundlade dominikanermunkar ett kapell på ön och grundstenarna till kapellet lär fortfarande vara möjliga att hitta. På 1700-talet fanns två krogar på ön som erbjöd de sjöfarande mat, dryck och kanske enklare husrum.

Boken om Furusundsleden lockar mig, och säkert många fler, att besöka öar i skärgården som vi tidigare bara seglat förbi.